

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 167/08-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. mája 2008 predbežne prerokoval návrh Ing. E. B., V., zastúpeného advokátkou JUDr. S. B., Advokátska kancelária, D., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/20/07-K z 19. marca 2007 a sťažnosť Ing. E. B., V., zastúpeného advokátkou JUDr. S. B., Advokátska kancelária, D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/20/07-K z 19. marca 2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh Ing. E. B. na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/20/07-K z 19. marca 2007 **o d m i e t a** ako oneskorene podaný.

2. Sťažnosť Ing. E. B. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 20. novembra 2007 doručený návrh Ing. E. B., V. (ďalej len „navrhovateľ“), na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej aj „výbor“) sp. zn. VP/20/07-K z 19. marca 2007 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“) a súčasne sťažnosť navrhovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) namietaným rozhodnutím.

Z obsahu návrhu a jeho príloh vyplýva, že navrhovateľ vykonával v období od 15. novembra 2005 do 13. decembra 2005 funkciu riaditeľa H., š. p.

Výbor zaslal navrhovateľovi 7. februára 2007 uznesenie č. 198 z 29. januára 2007 o začatí konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 (ďalej len „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“).

Následne na svojom zasadnutí 19. marca 2007 výbor prijal uznesením namietané rozhodnutie, v ktorom konštatoval, že navrhovateľ, tým že nepodal oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, porušil svoju povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Výbor mu tak uložil podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pokutu v sume 44 000 Sk.

Navrhovateľ poukázal na ustanovenie čl. 9 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, z ktorého podľa jeho názoru vyplýva, *„že konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa tohto ústavného zákona možno viesť iba*

voči verejnému funkcionárovi“. Vzhľadom na obdobie výkonu funkcie riaditeľa H., š. p., „v období konania Výboru voči navrhovateľovi (od 29.01.2007) nebol navrhovateľ považovaný za verejného funkcionára na účely konania podľa čl. 9 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.“. Preto postup výboru spočívajúci v uskutočnení predmetného konania a následného vydania namietaného rozhodnutia je „bez zákonného oprávnenia, čím Výbor porušil vyššie citované ustanovenia čl. 9 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.“.

Druhá námietka navrhovateľa smerovala k sume uloženej pokuty. Podľa jeho názoru „Výbor pri určení výšky pokuty navrhovateľovi sa ustanoveniami čl. 9 ods. 15 a 16 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. neriadil“. Ak totiž výbor pri určovaní výšky pokuty 19. marca 2007 vychádzal z mesačného platu navrhovateľa dosahovaného pri výkone funkcie riaditeľa H., š. p., v roku 2005, potom porušil ustanovenie čl. 9 ods. 15 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ktoré používa pojem „predchádzajúci kalendárny rok“ na určenie rozhodného obdobia pre zisťovanie výšky mesačného platu verejného funkcionára. Keďže podľa navrhovateľa je „pre rozhodnutie Výboru rozhodujúci stav v čase jeho prijatia Výborom, t. j. 19.03.2007“ [poukázal na § 154 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“)], bolo potrebné pri určovaní výšky pokuty „vychádzať z ročného príjmu navrhovateľa v pozícii riaditeľa H., š. p. Bratislava za kalendárny rok predchádzajúci roku 2007, teda za rok 2006. Nebol preto správny postup Výboru, keď pri určení výšky pokuty vychádzal z mesačného platu navrhovateľa za rok 2005.“. Výbor mal tak podľa navrhovateľa v jeho prípade aplikovať čl. 9 ods. 16 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu a vychádzať pri určení výšky pokuty z priemernej nominálnej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky za uplynulý kalendárny rok.

Na základe všetkých uvedených skutočností navrhovateľ žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií zo dňa 19.03.2007, č. k. VP/20/07-K sa zrušuje.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií je povinný nahradiť navrhovateľovi trovy konania do troch dní odo dňa doručenia tohto nálezu.“

Navrhovateľ k formulácii petitu svojho podania ďalej uviedol, že ak by ústavný súd „považoval toto podanie navrhovateľa za ústavnú sťažnosť, navrhuje (...), aby Ústavný súd Slovenskej republiky prijal túto sťažnosť na ďalšie konanie a po jeho uskutočnení vydal tento nález:

Rozhodnutím Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií zo dňa 19.03.2007, č. k. VP/20/07-K, bolo porušené základné právo Ing. E. B., V. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií zo dňa 19.03.2007, č. k. VP/20/07-K sa zrušuje a vracia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií na ďalšie konanie.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií je povinný nahradiť navrhovateľovi trovy konania do troch dní odo dňa doručenia tohto nálezu.“

Ústavný súd si pred predbežným prerokovaním podaného návrhu listom zo 17. marca 2008 vyžiadal od predsedu výboru spisovú dokumentáciu vedenú pod č. VP/20/07-K, ako aj jeho vyjadrenie k návrhu navrhovateľa.

Predseda výboru doručil ústavnému súdu 12. mája 2008 svoje vyjadrenie aj požadovaný spis. Vo vyjadrení zdôraznil nesúhlas s názormi navrhovateľa. Tvrdenie, že navrhovateľ nebol v čase rozhodnutia výboru verejným funkcionárom, predstavuje „účelovú obranu bez relevantného právneho základu“. Podľa názoru predsedu výboru „ustanovenie čl. 3 ods. 1 ústavného zákona má za účel stanoviť povinnosti pre verejného funkcionára ešte aj ďalší rok po ukončení výkonu verejnej funkcie a nie zúženie tejto lehoty a následne neumožniť postih za nesplnenie takejto povinnosti. Pri takomto výklade by nikdy nemohlo dôjsť k naplneniu povinnosti verejného funkcionára podať oznámenie podľa čl. 8

ods. 5 ústavného zákona (rok+30 dní odo dňa ukončenia výkonu verejnej funkcie) a za nesplnenie tejto povinnosti by nikdy nebolo možné uložiť sankciu.“.

K námietke navrhovateľa týkajúcej sa výšky uloženej pokuty predseda výboru uviedol, že „výklad čl. 9 ods. 15 a ods. 16 ústavného zákona v intenciách § 154 ods. 1 OSP nie je v danom prípade použiteľný. Podľa nášho názoru musí byť sankcia viazaná na dobu porušovania právneho predpisu. Pokiaľ si teda verejný funkcionár nesplnil povinnosti v roku 2006 (za rok 2005), musí byť výška sankcie odvodená za obdobie keď vznikol právny dôvod na jej uloženie.“.

Predseda výboru navrhol, aby ústavný súd namietané rozhodnutie potvrdil.

II.

Podľa uznesenia sp. zn. PLz. ÚS 1/07 z 2. mája 2007 prijatého podľa § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o zjednotení odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu na konanie vo veciach podľa čl. 9 a nasledujúcich ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov sa na toto konanie vzťahuje § 25 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sa každý návrh predbežne prerokuje.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 73a ods. 1 zákona o ústavnom súde sa konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

Navrhovateľ sa domáha preskúmania rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/20/07-K z 19. marca 2007, ktoré - ako to vyplýva zo súvisiaceho spisu, ktorý si ústavný súd zapožičal - navrhovateľ vlastnoručne prevzal 20. októbra 2007. Posledným dňom lehoty na podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru bol vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu 19. november 2007 (pondelok). Návrh sťažovateľa na preskúmanie namietaného rozhodnutia bol ústavnému súdu doručený 20. novembra 2007, teda jeden deň po uplynutí lehoty, ktorej zmeškanie nie je možné odpustiť. Ústavný súd tak návrh navrhovateľa na preskúmanie namietaného rozhodnutia odmietol ako oneskorene podaný (1. bod výroku uznesenia).

III.

Navrhovateľ petit svojho podania formuloval alternatívne pre prípad, že by ústavný súd jeho podanie považoval za „ústavnú sťažnosť“. Vzhľadom na to, že podanie spĺňalo

všetky náležitosti sťažnosti predpísané § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, posúdil ústavný súd toto podanie ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon fyzickej osobe alebo právnickej osobe na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd zotrváva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou na tom, že sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov (napr. III. ÚS 152/03, II. ÚS 94/06).

Navrhovateľ v predmetnej veci mal právnym poriadkom daný k dispozícii právny prostriedok na ochranu jeho základných práv, ktoré mohli byť porušené namietaným rozhodnutím. Týmto právnym prostriedkom je práve návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Z odôvodnenia uvedeného v II. časti vyplýva, že tento právny prostriedok by v navrhovateľovom prípade

nebolo možné považovať za účinne využitý, pretože návrh na preskúmanie namietaného rozhodnutia bol podaný oneskorene. Takéto zistenie viedlo ústavný súd k odmietnutiu navrhovateľovej sťažnosti pre jej neprípustnosť (2. bod výroku uznesenia).

Ústavný súd v tejto súvislosti už nad rámec odôvodnenia berúc do úvahy konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu považuje za potrebné dodať, že aplikácia ustanovení ústavy a zákona o ústavnom súde regulujúcich inštitút sťažnosti nemôže byť založená na takom výklade, ktorý by umožňoval obchádzanie kogentnej právnej normy obsiahnutej v ustanovení čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu stanovujúceho lehotu na podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru. Ak by podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy bolo možné „zhojiť“ procesný nedostatok návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru spočívajúci v jeho oneskorenom podaní, potom by ústavná norma zakotvená v čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu nemohla splniť svoj účel. Výklad jednej právnej normy, ktorý zabraňuje naplneniu účelu inej právnej normy, nie je akceptovateľný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2008